

Az osztrák hadsereg ellátó csapatainak korszerűsítéséről, a dandár kötelékben levő vadász alegységek védelmi harctevékenységének hadtápbiztosításáról

Skrabán László alezredes

A Hadtápbiztosítás 79/4. számában megjelent „Idegen hadsereg hadtábjáról” című cikkhez kapcsolódva az osztrák hadsereg infrastruktúrájának néhány kérdésének, hadsereg ellátó csapatok szervezésének és feladatainak, valamint a dandár kötelékben levő vadász alegységek hadtápbiztosítása alapjainak rövid összegezésével az olvasók további tájékoztatását kívánom ezúton is elősegíteni.

Az osztrák hadsereg infrastruktúrájának kialakítását – a laktanyák, raktárak és egyéb létesítmények – fejlődését az elmúlt történelmük napjainkban is determinálja.

Ausztria területén közel száz laktanya van. A laktanyák zöme elavult, korszerűtlen. Mintegy 40⁰/₀-a a századfordulón, vagy azt megelőzően, 40⁰/₀-a a második világháború előtt, vagy alatt épült és csak kb. 20⁰/₀-át építették 1955–1966 között. Jelentős részükben csak az alapvető kommunális szolgáltatás biztosított. A laktanyák zömét a szűk helyiségek, a zsúfolt elhelyezés, az olajozott korhad padlózat, a nem kielégítő világítás jellemez. Egyes laktanyák területén hiányzik a kapcsolódó infrastruktúra, a gyakorlóter, lőtér, megfelelően kiépített út- és vasúthálózat, illetve az ezekhez való gyors csatlakozási lehetőség is. Ezek a jellemzők, elsősorban az ország középső területén épített laktanyákban érvényesülnek, mivel korábban a határok mentén levő laktanyák korszerűsítésére fordítottak nagyobb figyelmet.

Az utóbbi időben megkezdtek a laktanyák, a haderő korszerűsítési programja keretében történő felújítását, sőt 3–5 új laktanya építését is tervezik.

Az osztrák fegyveres erők ellátására telepített raktárhálózat az utóbbi években mennyiségileg és minőségileg is fejlődött. Jelenleg hat szertárjavító, négy élelmezési intézet, négy felszerelési, három egészségügyi anyagraktár csoport, valamint hat löszerraktárbázis, összesen 76 raktár működik Ausztria területén. A jelenleg működő raktárhálózat fegyveres küzdelem idején történő aktivizálását jelentős mértékben csökkenti, hogy az új területvédelmi elv alapján kialakított hadműveleti elgondolásnak nem felel meg. Várható, hogy a raktárhálózat rendszerében jelentős változások következnek be.

1 A hadsereg ellátó csapatai fejlesztéséről

A hadsereg ellátó csapatai és szolgálati ágainak fejlesztésére 1961-től 1969-ig a centralizáció volt jellemző. 1961 előtt a hadsereg ellátó csapatainak (központ

hadtáp középirányító-végrehajtó szervei) vezetését a Hadügyminisztérium III. osztályának elvi irányítása alapján az alábbi szolgálati ágak: gépjármű, fegyverzeti, híradó anyagi, lőszer ellátó, ruházati szolgálatok, valamint a hadtest, bázis raktárak az 1., 2. és 3. hadtest élelmezési, az 1., 2. és 3. hadtest egészségügyi park és főegészségügyi park végezték. Ez a szervezés nem felelt meg a változó doktrinális követelményekből fakadó feladatoknak, ezért a gépjármű, fegyverzeti és híradó anyagi szolgálatot 1961-ben összevonták és a felállított „Haditechnikai parancsnokság” alá rendelték. A parancsnokság dandárszintű parancsnokságnak felelt meg és az alárendelt raktárai hadsereg szintű raktárak voltak. A parancsnokságon belül a törzs közel 90 főből, személyügyi és anyagi osztályból, együttműködő és átvételi, valamint nyilvántartó osztályból állt. A parancsnokságnak alárendelt: gépkocsi anyagraktárak, fegyverraktár és híradó anyagraktárak az ország hat nagyvárosában (Wien, Graz, Wels, Klagenfurt, Salzburg és Solbad-Hall) helyezkednek el. A parancsnokság alapvető feladatai közé tartozott a nagyjavítások összehangolása, készletek tárolása, kezelése és a technikai eszközök átvétele a polgári gyártó vagy szállító vállalatoktól. Ez a szervezés a 60-as évek közepén már nem felelt meg ezeknek a feladatoknak. Az új szervezeti fejlesztés alapján felállították az 1., 2. és 3. ellátó századokat, a központi raktárak alárendeltségéből kivonták a javító üzemeket. A lőszerellátó szolgálat és az egészségügyi park közvetlenül a parancsnokság alárendeltségébe került.

1968-ban a Technikai Csapatok Parancsnokságát Ellátó Csapatok Parancsnokságának nevezték el. Ekkor a parancsnokságnak közvetlen alárendeltségébe egy vezetési törzs (személyügy, hadművelet és hadtáp) egy szaktörzs, anyagi és javító osztály tartozott, javító üzemekkel és raktárakkal.

1969-ben az ellátó csapatok hadseregszintű raktárainak szervezése az alábbi lett, illetve minimális módosítással jelenleg is az még: a Parancsnokság törzsszázadból és három ellátó századból áll. A parancsnoknak közvetlen alárendelt: hat vegyes technikai raktár, négy technikai raktár, hét lőszerraktár és négy egészségügyi raktár van. Vegyes technikai raktárak: Wien, Gráz, Wels, Salzburg, Klagenfurt és Solbad-Hall-ban; technikai raktárak: Wien, Leoben, Hörshering, Klagenfurt és Solbad-Hall-ban; technikai raktárak: Wien, Leoben, Hörshering, Klagen-Saalfelden és Innsbruck-ban; egészségügyi raktárak: Wien, Bادن, Gráz és Salzburg-ban diszlokálnak.

Az Ellátó Csapatok parancsnokságának legújabb átszervezésével új, Hadsereg Anyagi Hivatal elnevezést kapta. Ezzel egyidejűleg az előbbieken ismertetett intézeteken túl az alárendeltségébe került: egy ruházati intézet (Braun am Gebirge) négy gazdasági intézet (Klastermenburg, Gráz, Salzburg és St. Johann im Tirol). Ezek közül kiemelve egy a Wien-i technikai raktárat, melynek szervezése az alábbi: parancsnokságnak közvetlen alárendelt: törzs, igazgatási osztály, négy tárolási osztály és egy gépkocsi tárolási osztály, amelyik 1968-ban leszerelt 30. szd. anyagát tárolja.

2. A vadász zászlóalj, század védelmi harctevékenysége hadtápbiztosításáról

Általános alapelvként szabályzataikban rögzítik, hogy a katonai vezetés megoszthatatlan személyi felelősségen alapszik. Az ellátás a katonai vezetés lényeges része. Az egységparancsnok teljes mértékben felelős az ellátásért. E célra megfelelő szervekkel rendelkezik, melyek vezető és végrehajtó tagozatokat foglalnak magukba. Vezető szerv: a hadtáp törzs (S 4), a végrehajtó pedig a törzsrájából, el-

lító és szállító szakaszból, javító szakaszból, gazdasági és egészségügyi szakaszból áll. Ezek berendezik és működtetik a raktárakat, műhelyeket és a zászlóalj segélyhelyet.

A vadászzászlóalj törzsében levő hadtáp tiszt (S 4) felelős közvetlenül a parancsnoknak az ellátásért. Ő tisztzza a feladatot, adja ki szóbeli intézkedéseit és ellenőrzi a végrehajtást. Ebben a munkában segítségére van a technikai tiszt, az ellátó-szállító tiszthelyettes és a javító szakaszparancsnok. Az anyagellátás az egészségügyi biztosítás és a szállítás általános kérdéseit a gazdasági (GH) tiszt a zászlóaljorvos, valamint a gépjármű szaktsiszt oldják meg.

A hadtáp tisztnek (S 4) különösen fontos feladata a várható hadtáphelyzet megítélése a szükséges következtetések levonása. Folyamatosan tájékozódik a harcászati helyzetről és a parancsnok elhatározásáról, illetve szándékáról. A zászlóalj hadtápnál a tervezés mindig egy napra történik. Mint a zászlóalj harcálláspont vezetési törzsének része a harc- és hadtáphelyzetet folyamatosan értékeli és a parancsnok felé megteszi a szükséges javaslatokat, kiadja intézkedéseit. A várható helyzetértékelés során következtetéseket von le az anyagi eszközök készletezésére, valamint az ellátás, javítás és az egészségügyi biztosítás megszervezésére. A hadtápalgységek telepítéséhez a tervezett harcfeladatot veszi alapul. A hadtápbiztosítás időbeni megtervezéséhez és összehangolásához számol az összes külső és belső lehetőségekkel. A helyzetértékelésből levonja azt a végkövetkeztetést, hogy a harcfeladat hadtáp szempontból teljesíthető-e, illetve annak érdekében milyen rendszabályokat kell foganatosítani. Bedolgozza a harcparancsba a hadtáp részt. A harc alatti magas veszteségről, fogyasztásról jelentést tesz az előjárónak. Naponta kell bejegyzéseket eszközölnie a zászlóalj hadművelleti naplóba.

A zászlóalj harcának hadtápbiztosítását a törzsszázadba szervezett hadtápalgységek végzik. (1. sz. melléklet). A végrehajtás vezetője a törzsszázad parancsnok, akit e feladatban a technikai tiszt segít. A nyilvántartás vezetését a törzsszázad hadtáp törzs raja végzi. A raj technikai, gazdasági, egészségügyi és személyügyi részlegből áll. A törzsráj és a törzsszázad parancsnoka alkotja a zászlóalj hadtáp vezetési pontját. A HVP parancsnoka a törzsszázad parancsnoka.

Az anyag utanszállítása és a rakodás a törzsszázad ellátó-szállító szakaszának a feladata. A szakasz telepíti és működteti a zászlóalj lőszer- és üzemanyag-ellátó pontjait. Végzi mindennemű anyag szállítását a századokhoz, illetve a nehézfegyverek tüzelőállásaiba. A zászlóalj figyelőpont közelébe vegyes anyagcsomagokból álló ideiglenes ellátó pontot is telpíthet.

A javító szakasz a sérült technika táborig javítását, hátravontatását végzi. Működteti a zászlóalj technikai ellátó-javító pontot. A sérült technika javítását nemcsak ezen a ponton, hanem esetenként közvetlenül a századoknál is végzi különített javító brigáddal. A javítások mennyiségét a szakasz képzettségi szintje, a meglévő pótalkatrészek mennyisége és típusa, valamint a harcászati helyzettől függő, rendelkezésre álló idő szabja meg. A szakasz másik feladata a sérült technika hátravontatása a zászlóalj sérült technika gyűjtőhelyére, a szükséges pótalkatrészek vételezése a dandár raktárából.

Az élelmezés, a ruházat, felszerelés, a kereskedelmi és pénzellátást a gazdasági szakasz végzi. Ennek érdekében telepíti a zászlóalj gazdasági ellátó pontját.

Az egészségügyi szakasz feladata a sebesültek és betegek kiürítése és azok első orvosi ellátása. Berendezi és működteti a zászlóalj segélyhelyet. A szakasz sebesült szállító és egyéb tehergépkocsikkal hátraszállítja a sebesülteket és betege-

ket a zászlóalj segélyhelyre a század sebesült fészkekből. A zászlóalj segélyhely alapvető feladata a sebesültek és betegek hátraszállításának biztosítása a dandár segélyhelyre vagy a kijelölt kórházakba. A zászlóaljorvos állapítja meg a sürgősségi sorrendet, a szállító eszköz típusát és azt, hogy hova történjen a szállítás. A szakasz további feladata a század sebesültfészket berendező egészségügyi katonák egészségügyi anyaggal való ellátása is. Itt elsősorban azokat az anyagokat biztosítják, amelyek a bővített elsősegélynyújtásra, fájdalom- és vérzéscsillapításhoz, valamint a sok megelőzéséhez szükségesek.

A zászlóaljorvos, mint az egészségügyi szakasz parancsnoka, az egészségügyi biztosításért a zászlóalj parancsnokának felelős. A zászlóalj egészségügyi biztosítását általában a törzs hadtáptisztje (S 4) parancsai szerint végzi, szakmai szempontból azonban a dandárorvos a katonai körzet orvosa vagy más szakelöljáró irányelvei szerint végzi.

(A melléklet a folyóirat végén található.)